

A 2010-re várható
légszennyezettség becslése
dinamikai modellszámításokkal

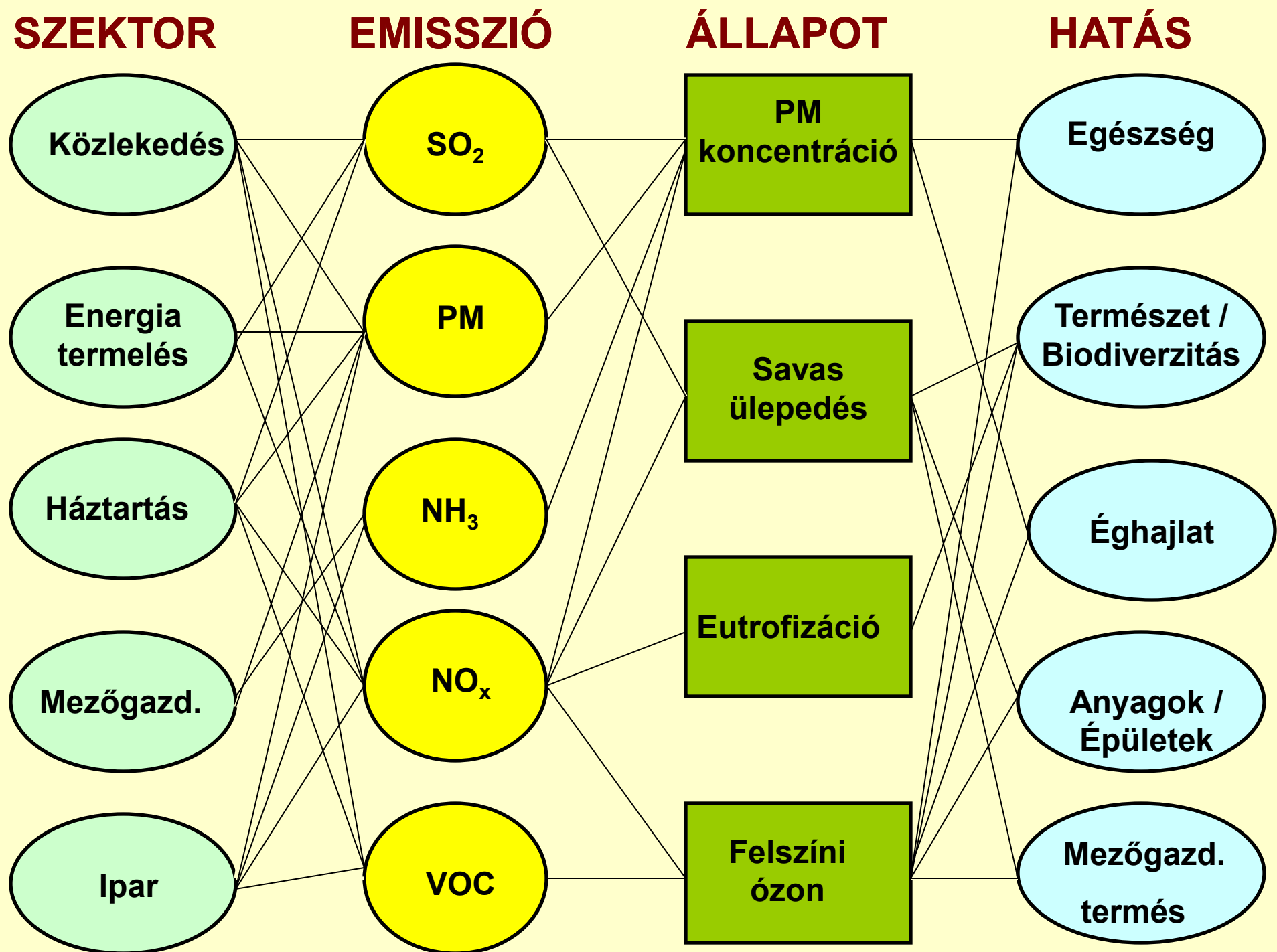
Bozó László

Labancz Krisztina

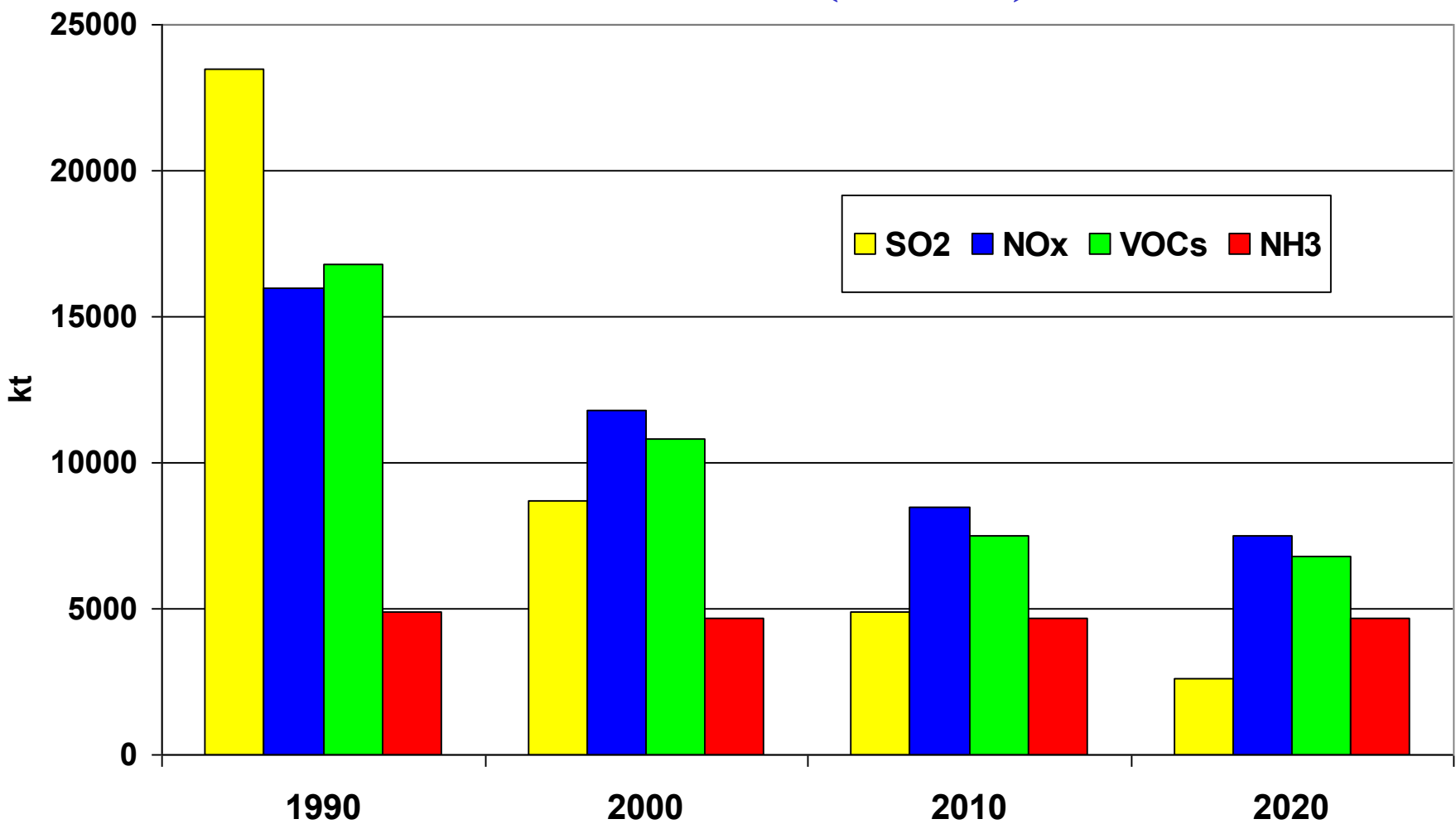
Steib Roland

Országos Meteorológiai Szolgálat

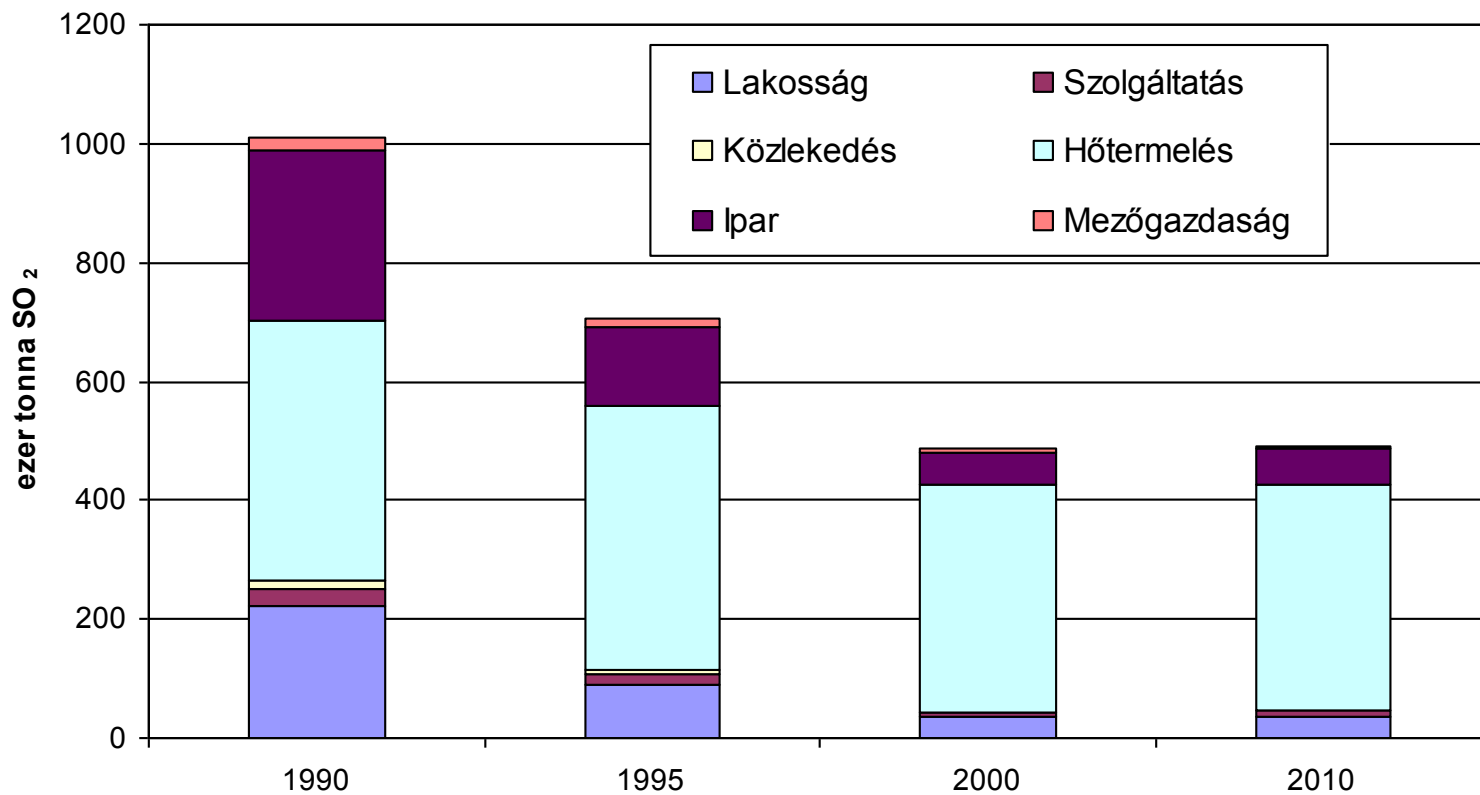

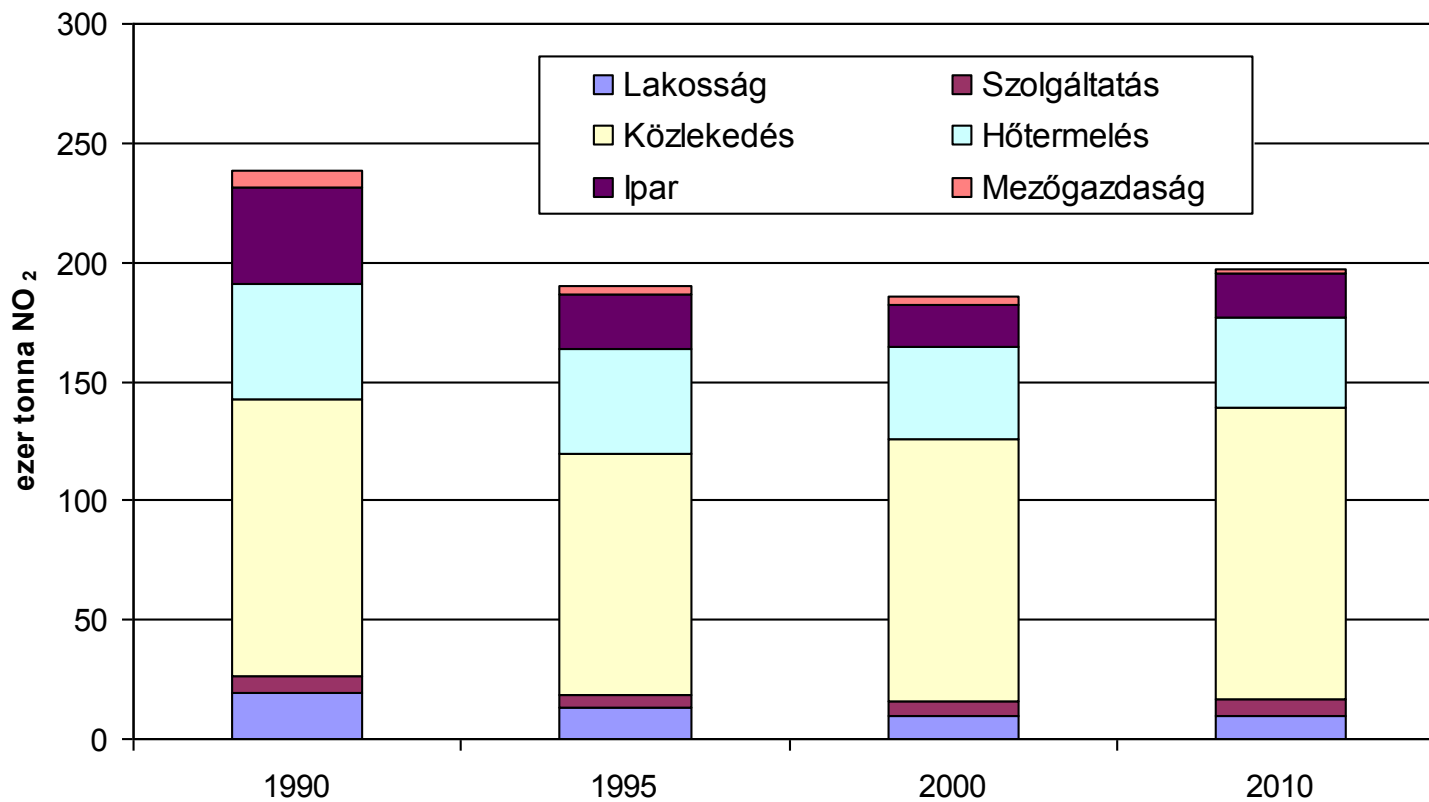
EU-25 felszíni kibocsátások Nemzeti Emissziós Küszöb Direktíva (NECD)

SO₂ kibocsátás Magyarországon

NO₂ kibocsátás Magyarországon

EU Thematic Strategy on Air Pollution

2005. október

A jelenlegi EU szabályozás mellett:

- A számottevő javulás ellenére a légszennyezettségnek továbbra is jelentős káros hatásai várhatóak;
- A jelenlegi PM_{2.5} szennyezés következtében a születéskor várható élettartam 8 hónappal rövidebb, s ez csak 6 hónapra csökken;
- A skandináviai folyók és tavak mintegy 2/3-ra jelent kockázatot a savas ülepedés, s az EU ökoszisztéma 55%-a szenved az eutrofizáció káros hatásaitól.

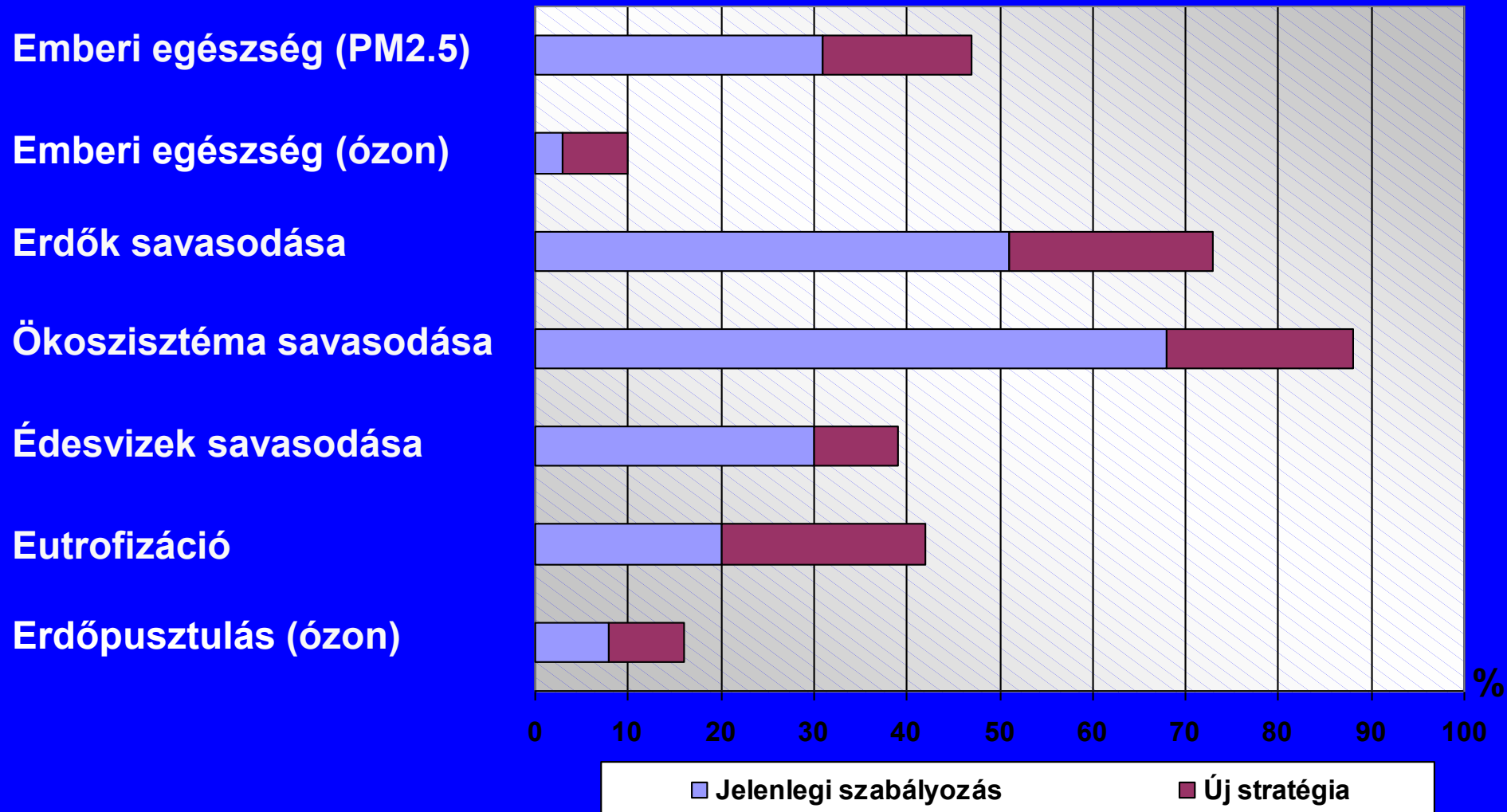
Az EU Stratégia célkitűzéseinek eléréséhez szükséges emisszió csökkentések a 2000. évihez viszonyítva

• SO ₂		82%
• NO _x		60%
• VOCs		51%
• NH ₃		27%
• PM2.5		59%

Költség/haszon*: 7 mrd € / 42 mrd €

*Az emberi egészség tekintetében

Egészségi és környezeti indikátorok javulása a Stratégia végrehajtása nyomán (a 2000. évi állapot százalékában)

Értékelési módszerek

- Nagytávolságú légköri transzport modellek (EMEP, IIASA, DEM és TRACE) a regionális léptékű légszennyeződés becslésére
- Lokális modellek (AERMOD, ADMS) a települési levegőminőség meghatározására, és a szabályozási célú feladatok elvégzésére

Térszála: lokális
Modellek: utca modellek
Átlagolás: órás, 24 órás, éves
Validálás: lokális mérés, szélcsatorna

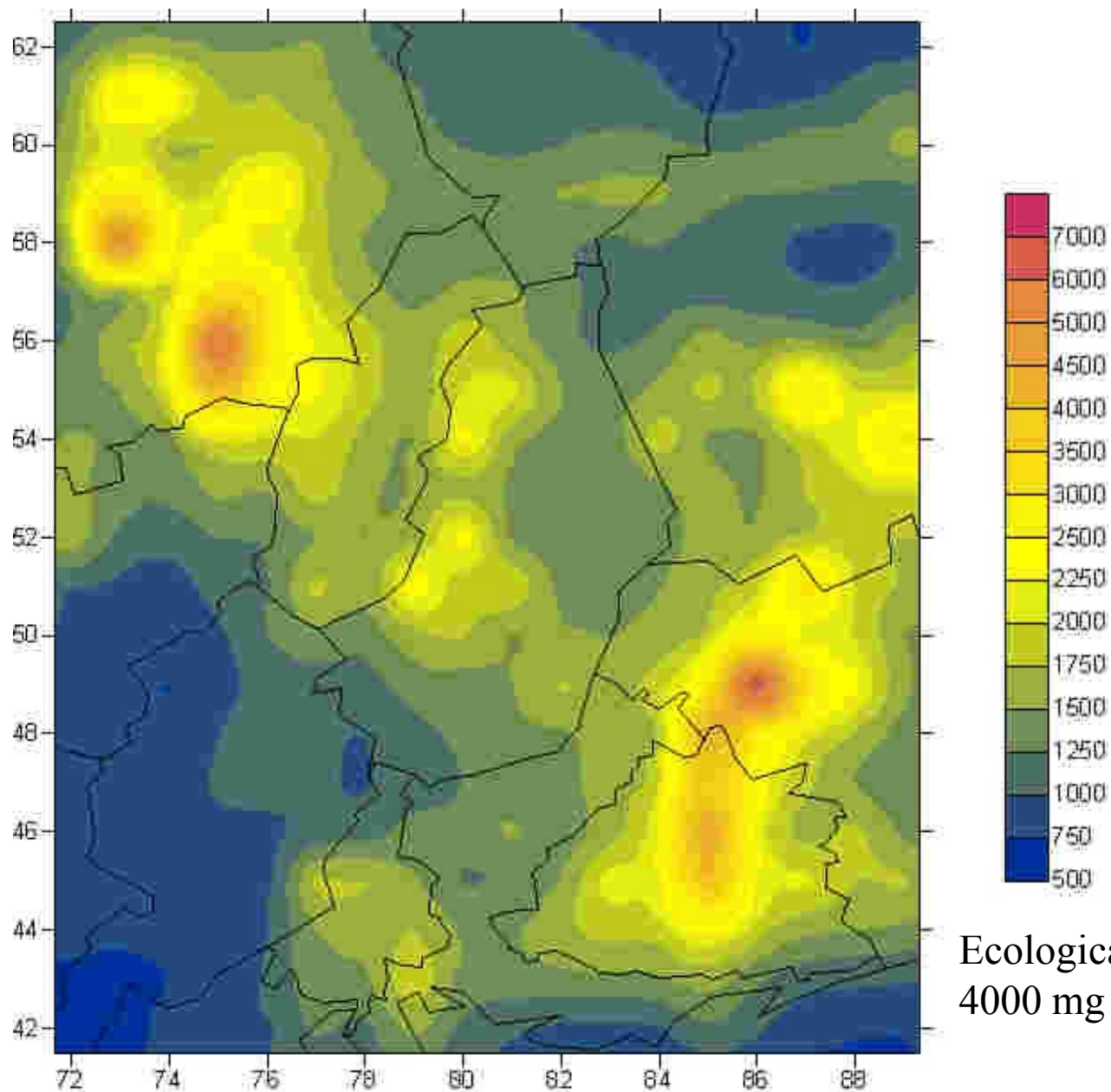

Térszála: városi
Modellek: AERMOD, ADMS
Átlagolás: órás, 24 órás, éves
Validálás: városi monitoringhálózat

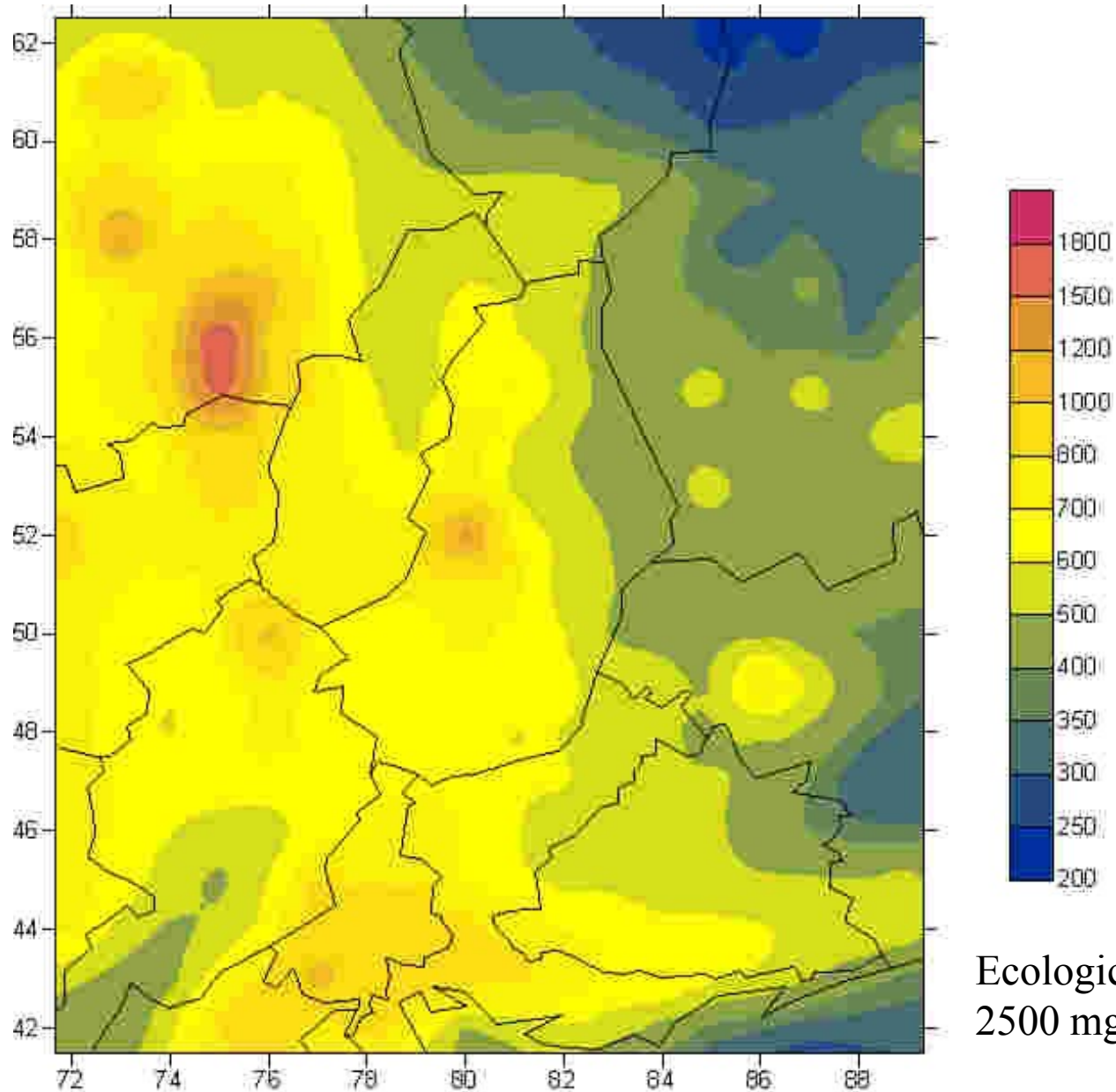
Térszála: kontinentális/regionális
Modellek: EMEP, TRACE, DEM
Átlagolás: éves
Validálás: háttérszennyezettség mérések

Teljes kén ülepedés, mg S/m²/yr - EMEP modell

Ecological threshold:
4000 mg S/m²/yr

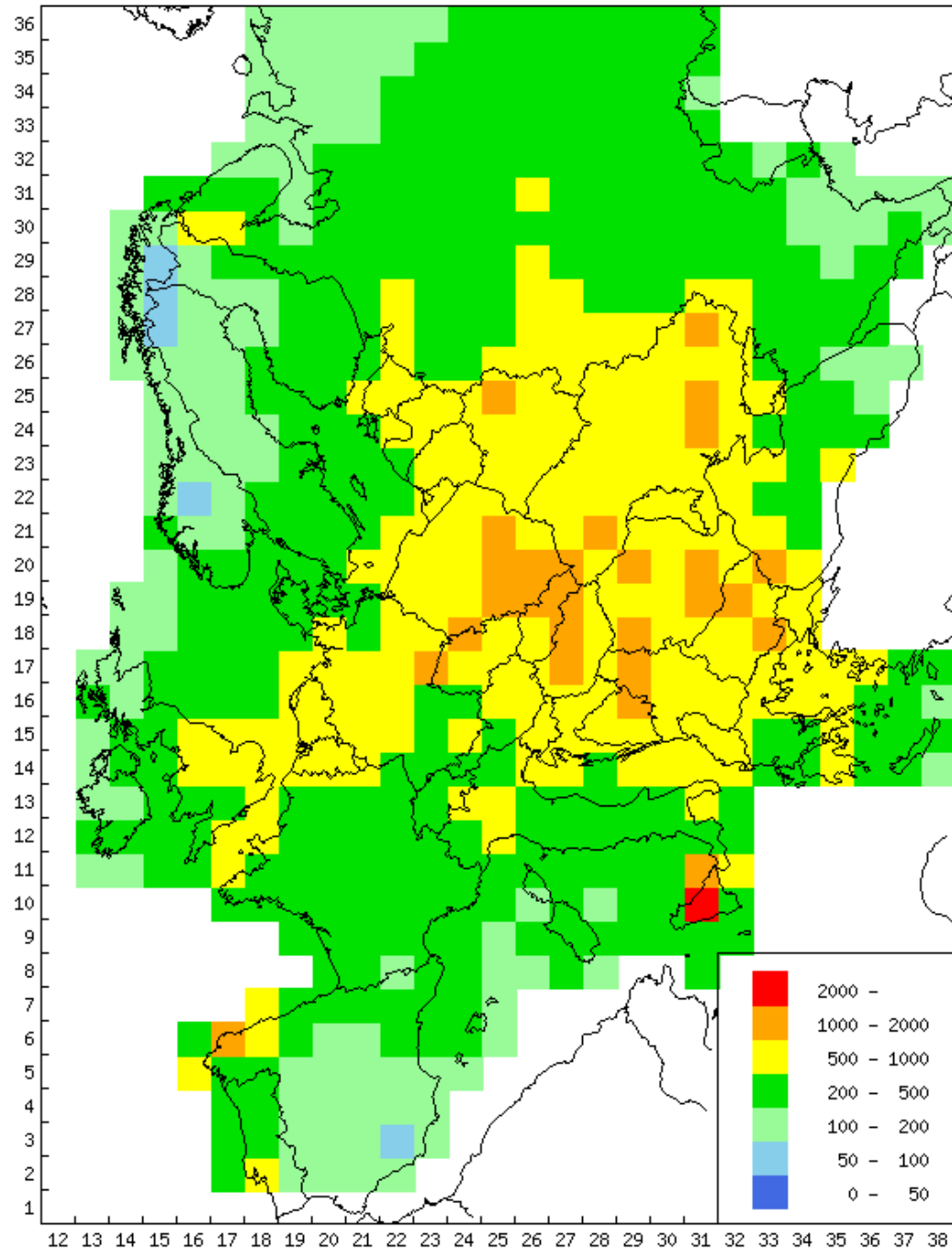
Teljes nitrogén ülepedés, mg N/m²/yr - EMEP modell

Sulphur deposition, mgS/m² : Protocol scenario

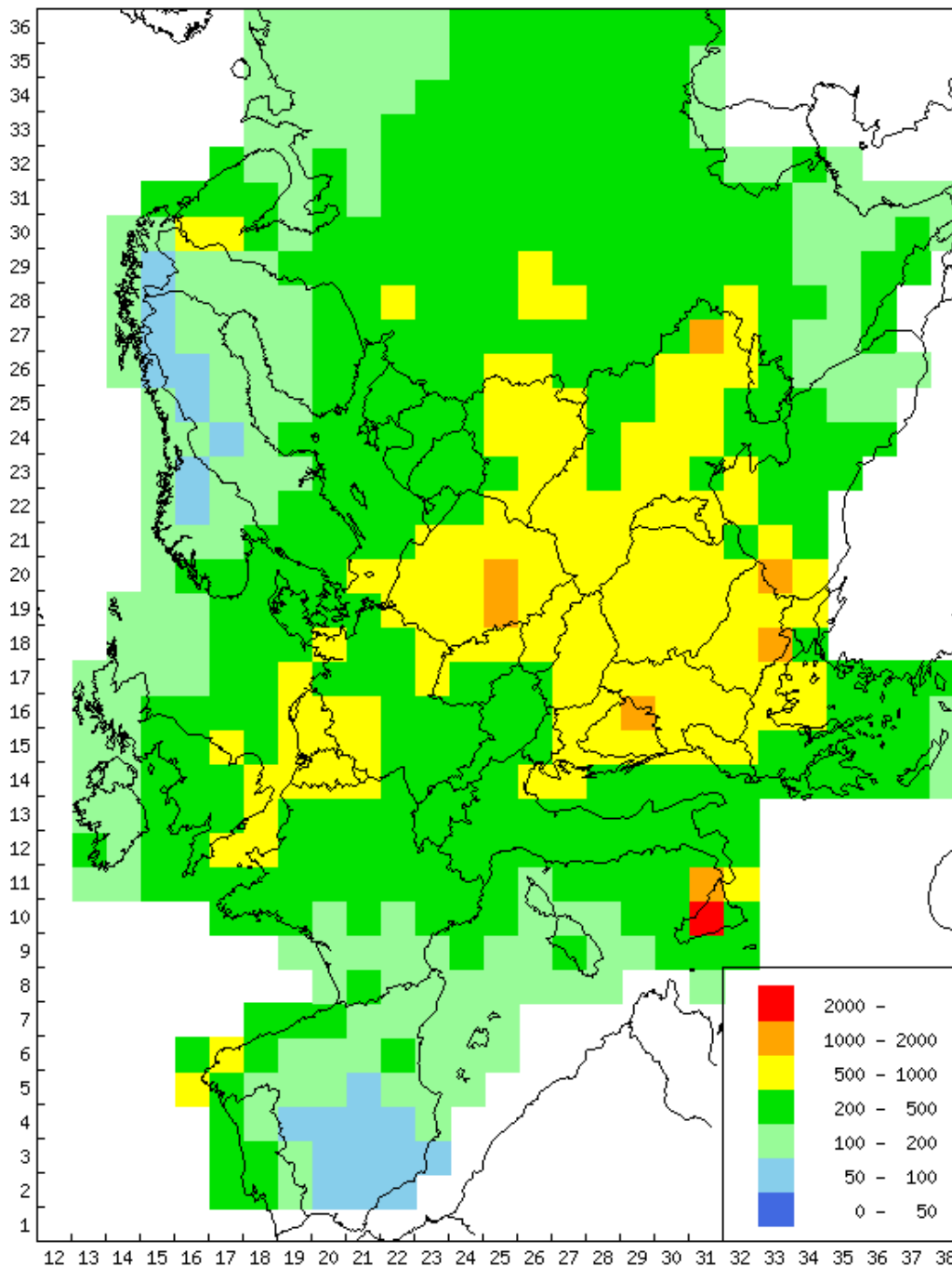
2002

Teljes kén-
ülepedés
(IIASA
RAINS)

Sulphur deposition, mgS/m² : Modified Protocol scenario

2010

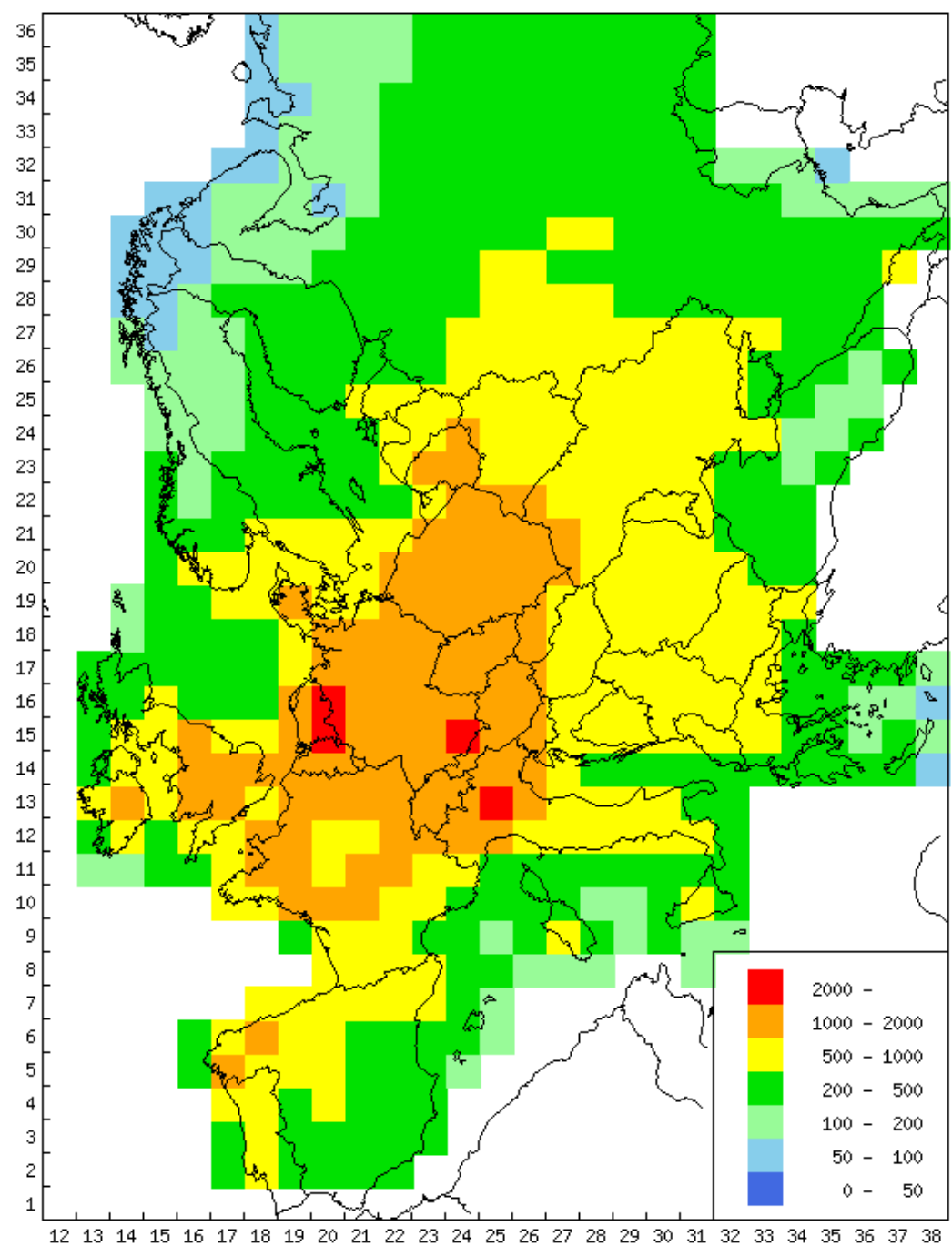
Teljes kén-
ülepedés

(IIASA
RAINS)

Total Nitrogen deposition, mgN/m² : Modified Protocol scenario

2002

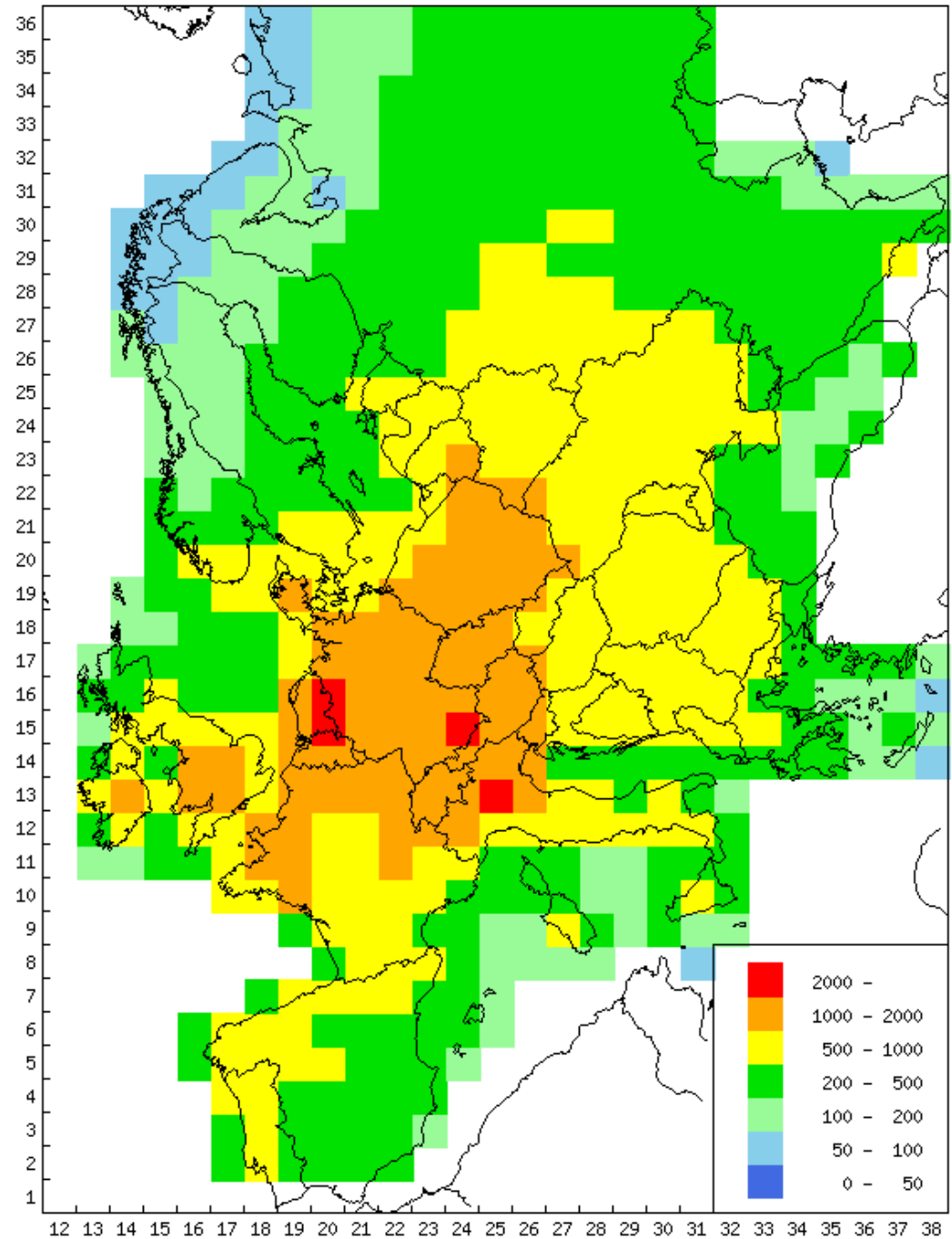
Teljes nitrogén-
ülepedés
(IIASA RAINS)

Total Nitrogen deposition, mgN/m² : Modified Protocol scenario

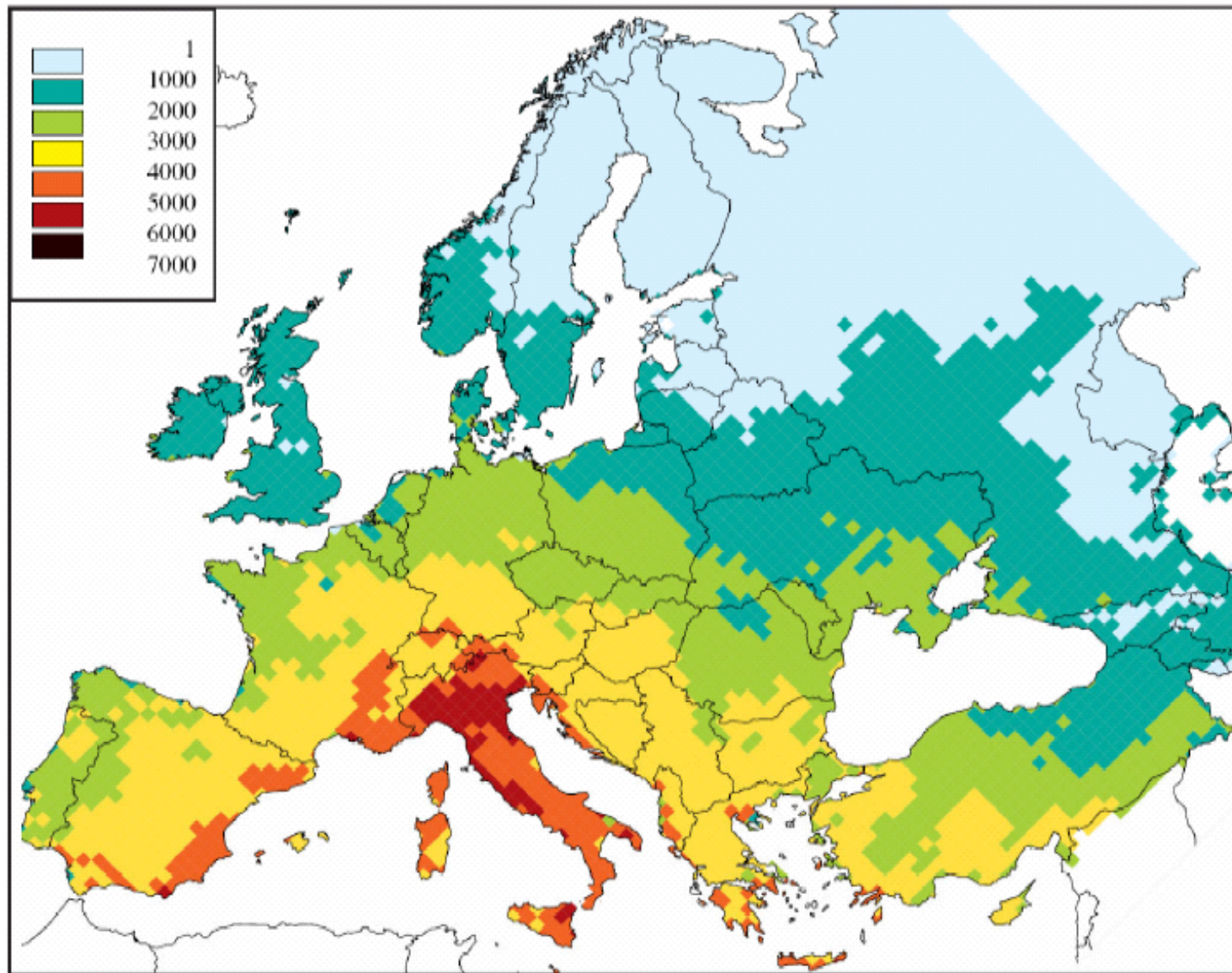
2010

Teljes nitrogén-
ülepedés
(IIASA RAINS)

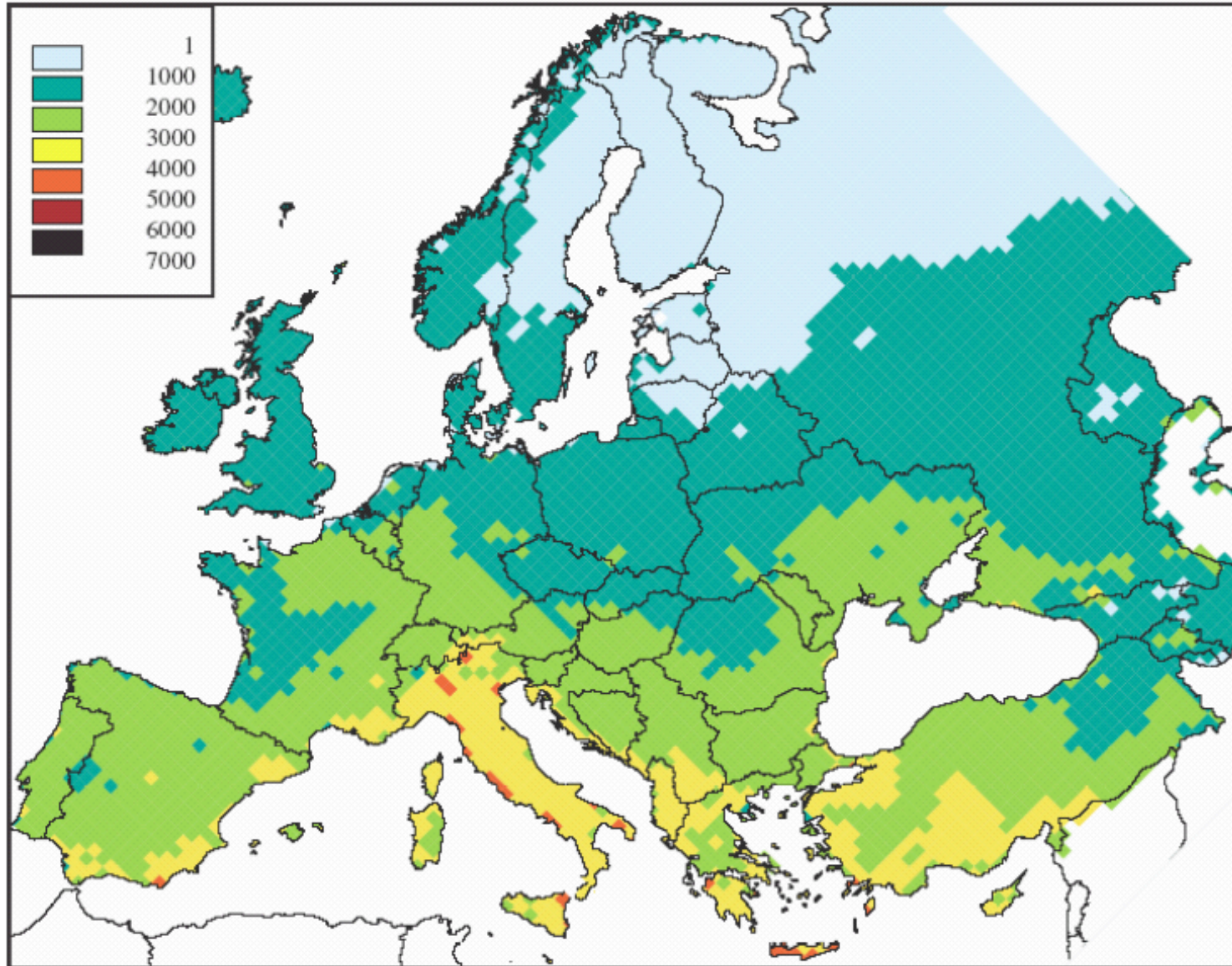
Ózon SOMO35* a 2000. évi emissziók alapján (ppb.nap)

*Sum of Ozone Means over 35 ppb

CAFE Scenario Analysis Rep. Nr. 7.

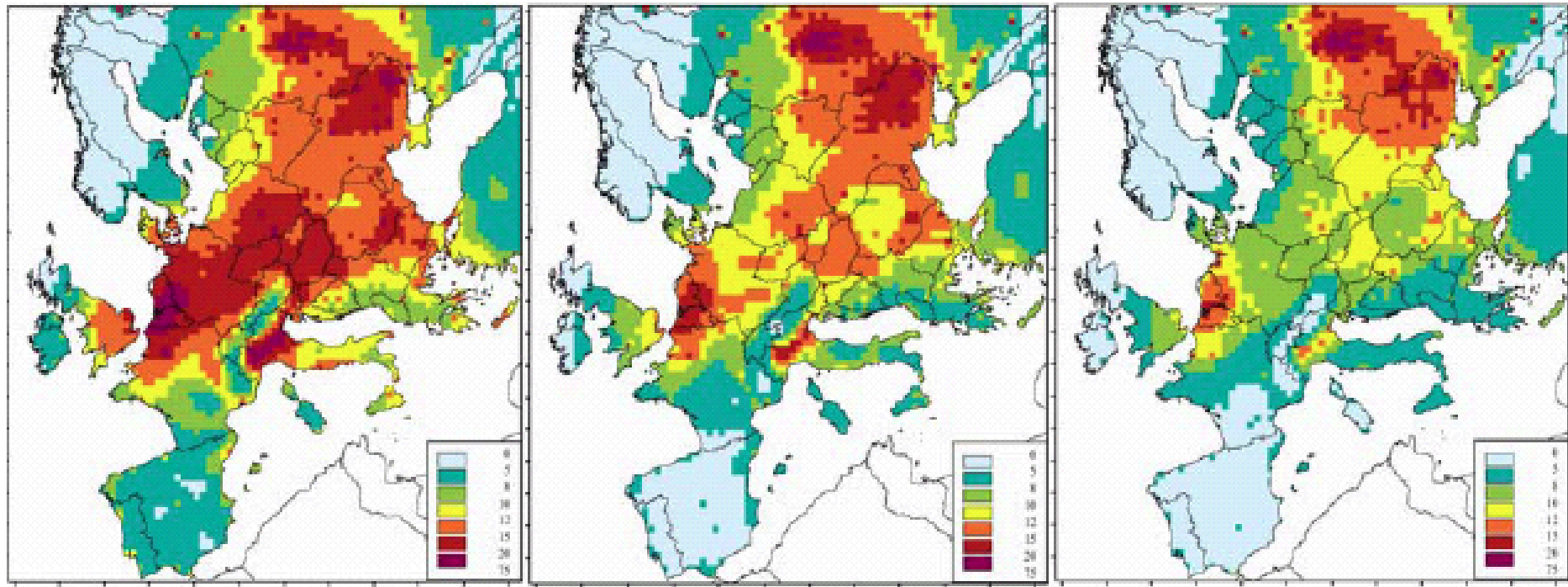
Ózon SOMO35* a 2020-ra tervezett emissziók alapján (ppb.nap)

*Sum of Ozone Means over 35 ppb

CAFE Scenario Analysis Rep. Nr. 7.

Antropogén hozzájárulás: PM2.5 koncentráció $\mu\text{g m}^{-3}$ (IIASA-modell)

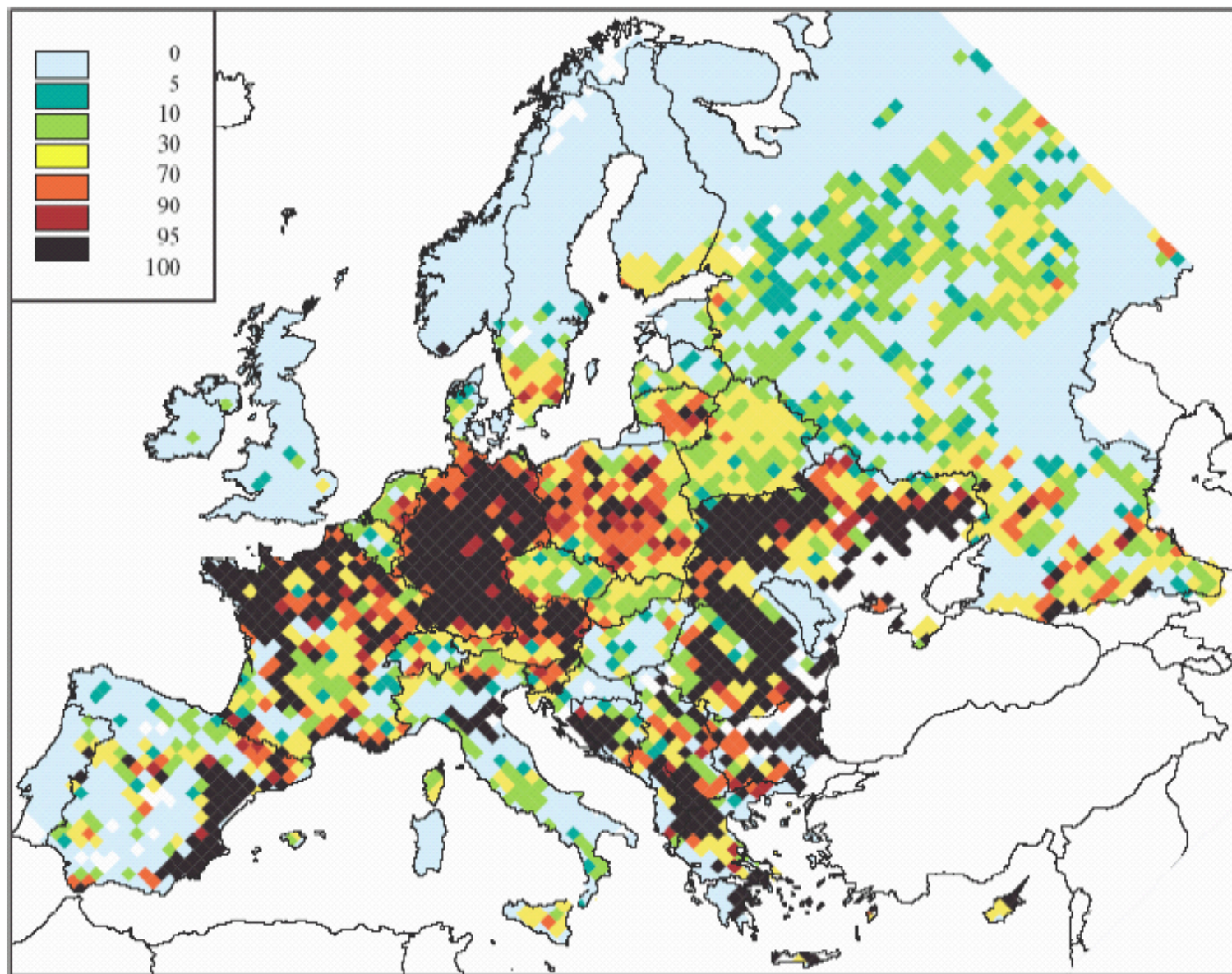
2000

2010

2020

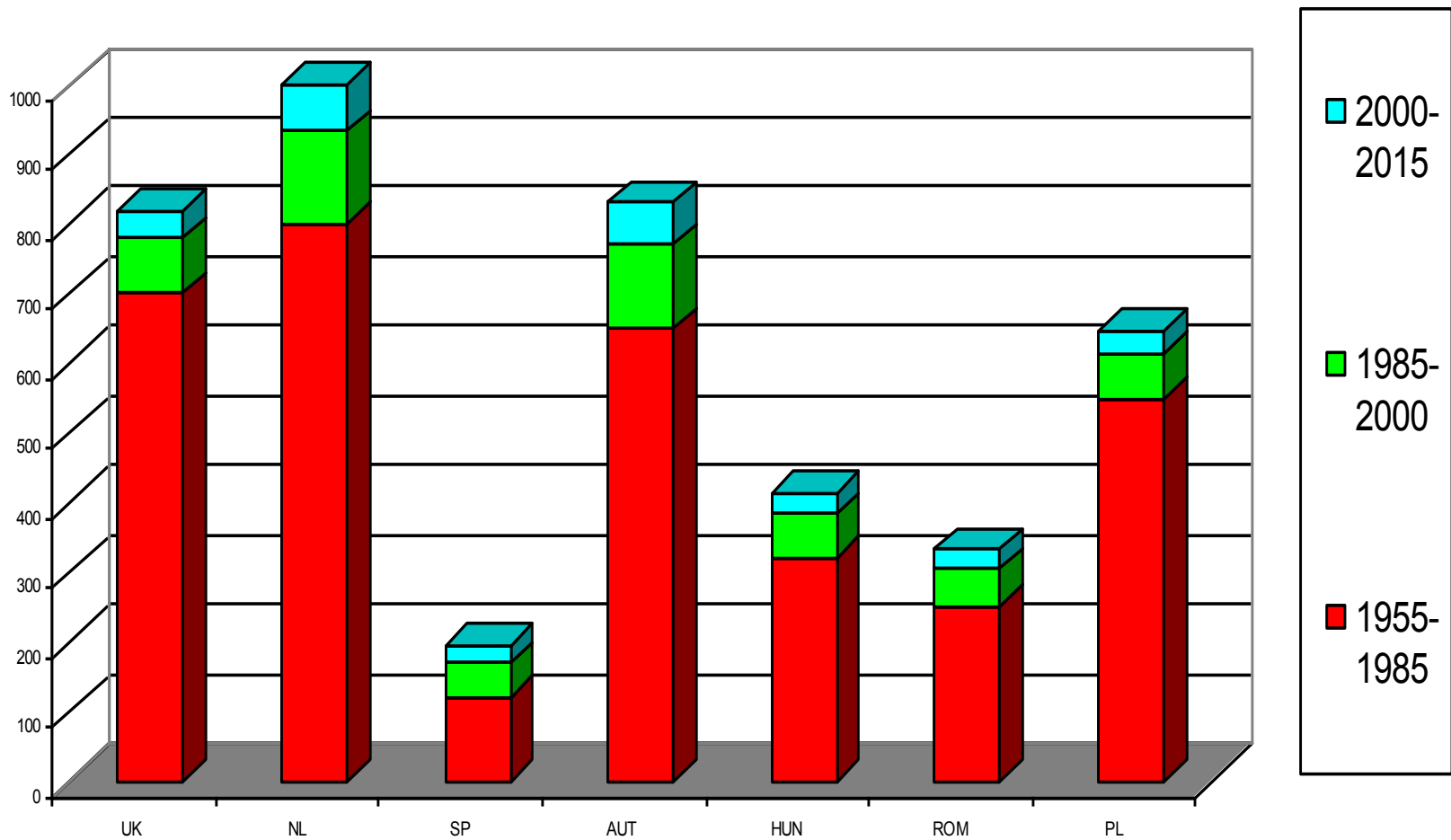

Eutrofizáció 2020: kritikus terhelés feletti területek aránya (%)

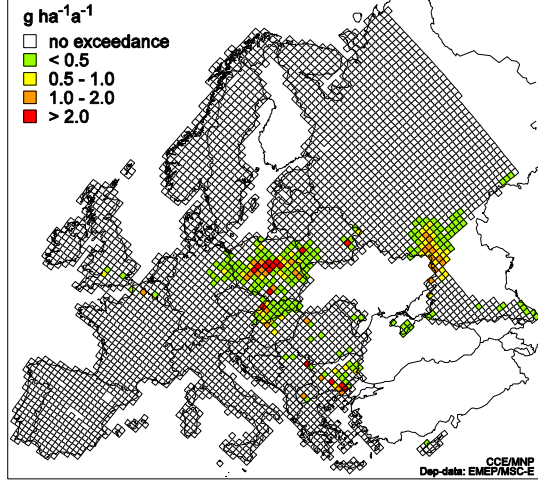
Kumulatív ólom ülepedés, 1955-2015

TRACE modell (mg m⁻²)

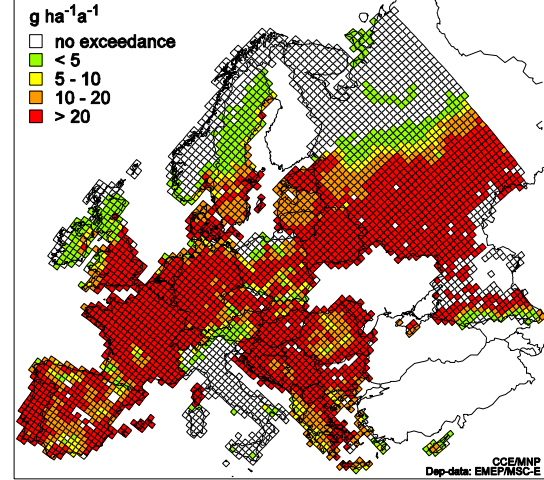

ESPREME

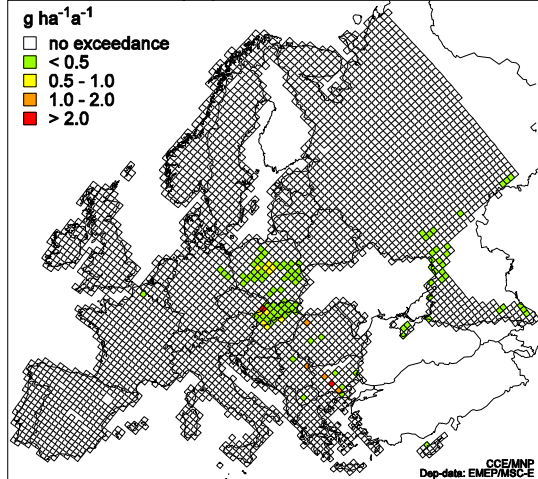
Exceedance of CL(Cd) 1990

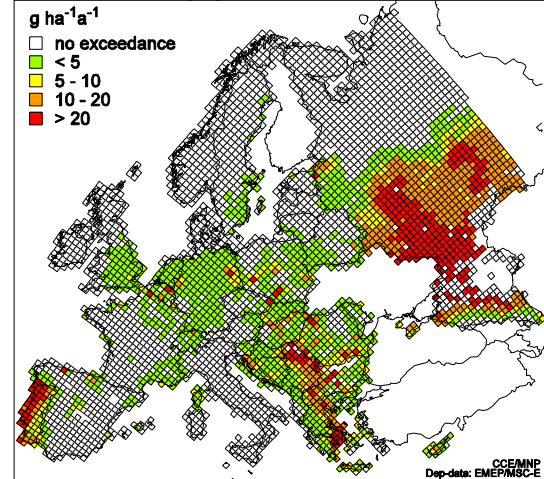
Exceedance of CL(Pb) 1990

Exceedance of CL(Cd) 2000

Exceedance of CL(Pb) 2000

- Pontosított emissziós leltár szerkesztése: Hg, Cd, Cr, Ni, As, Pb

- Légköri transzport és ülepedés modellezése

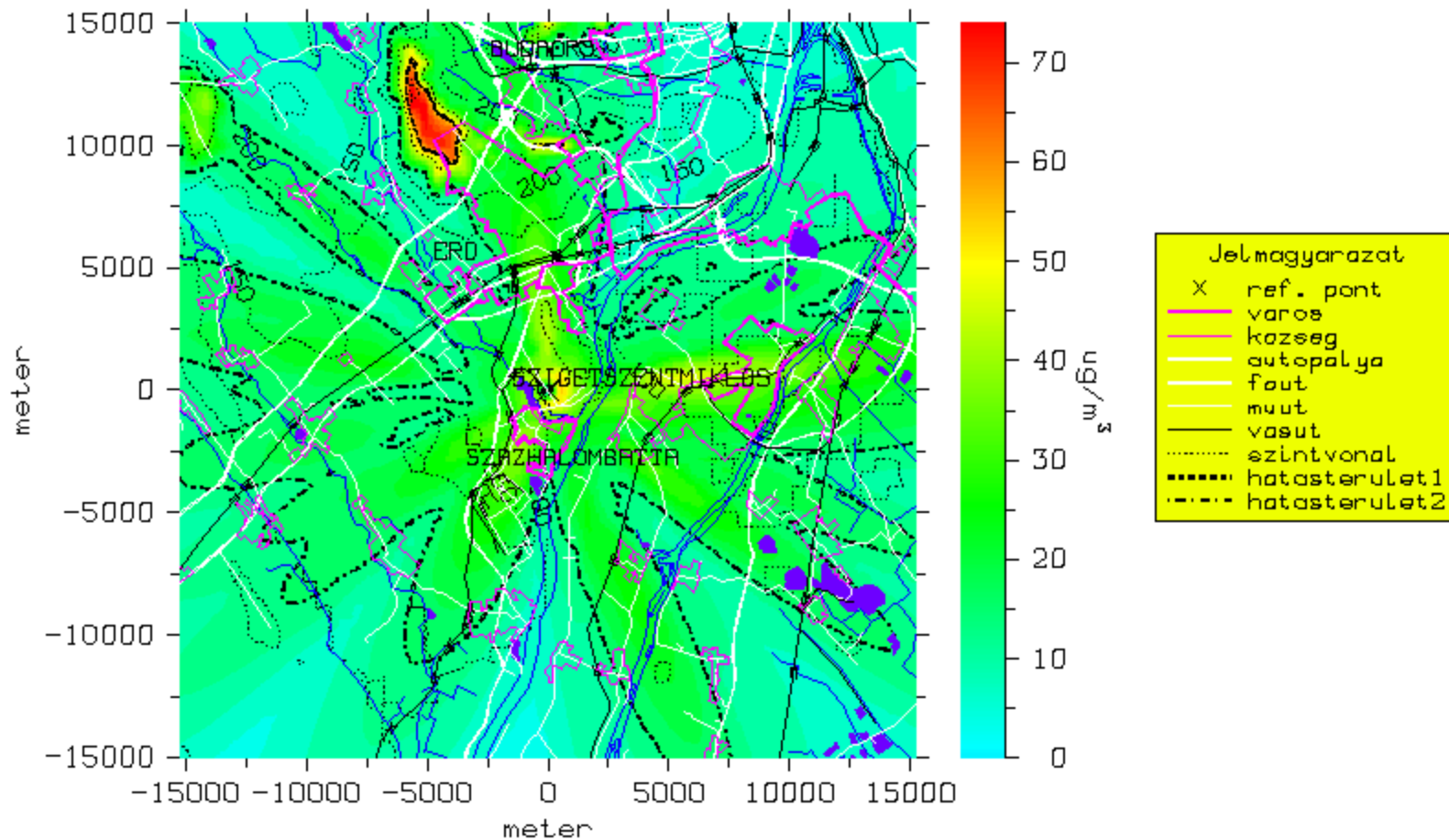
- Kritikus/aktuális terhelés becslése

- Egészségügyi következmények vizsgálata

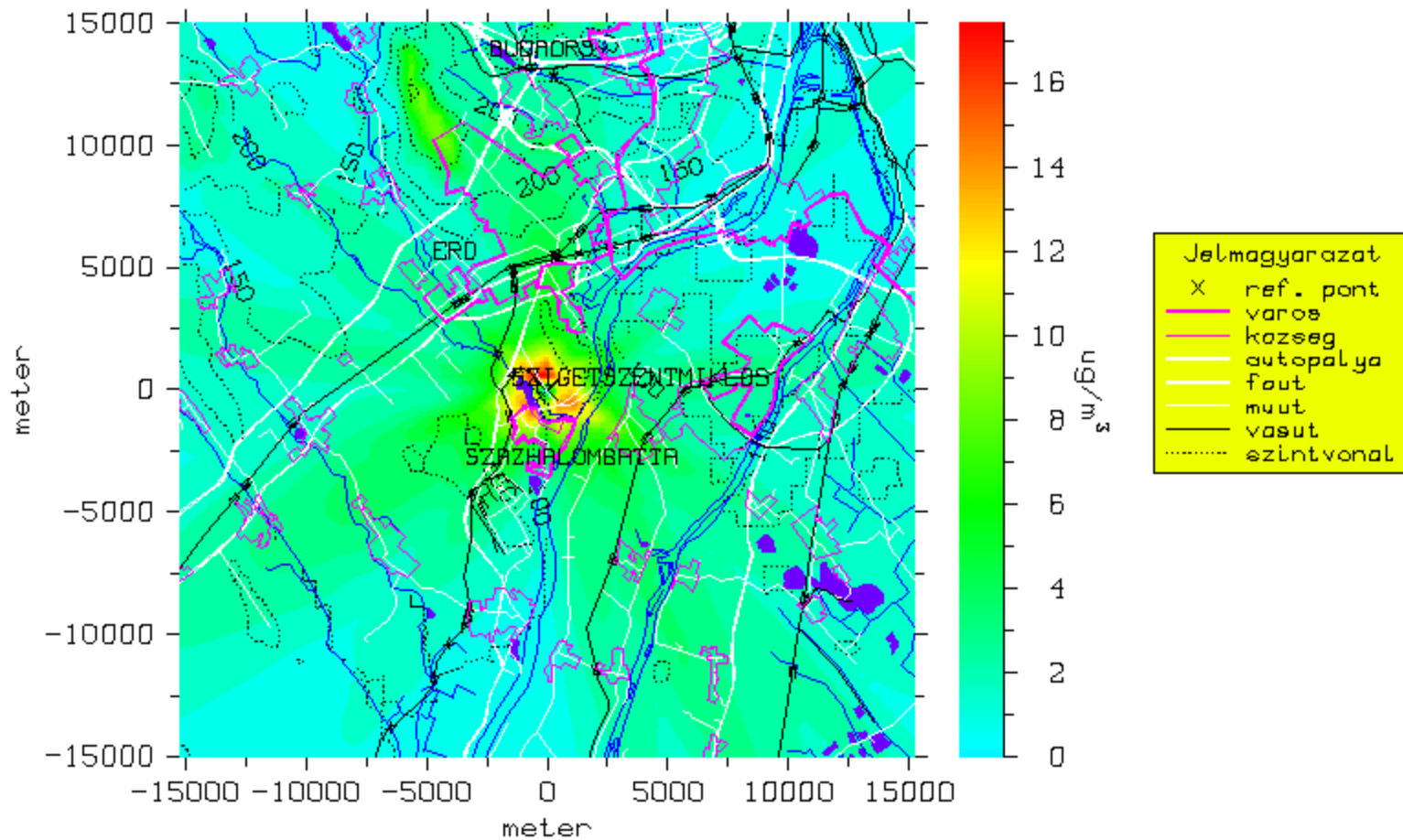
- Emissziócsökkentés költségei/ a környezeti és egészségügyi károk mérsékléséből adódó megtakarítások

1 oras max koncentracio NO_x

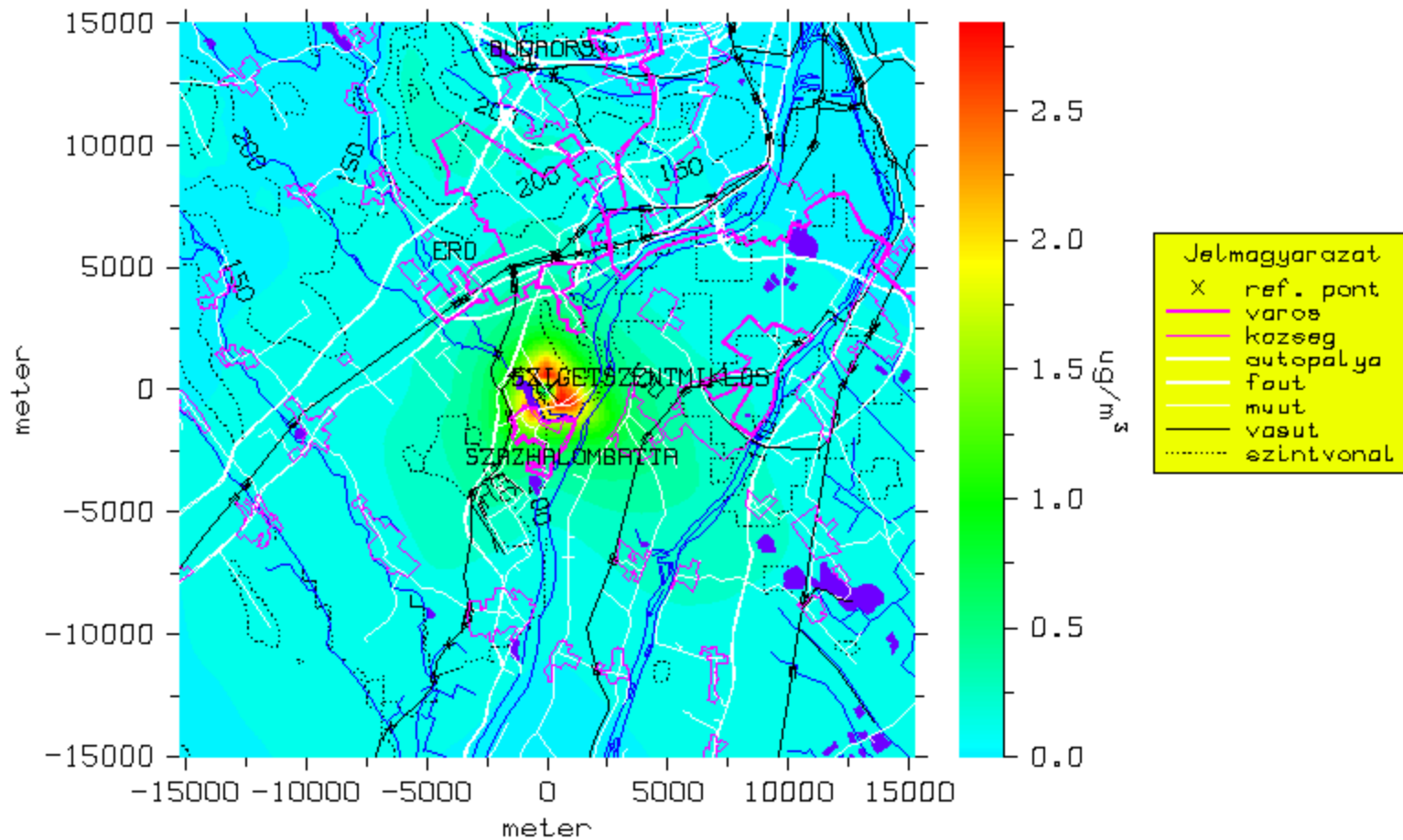

24 oras max koncentracio NO_x

Eves atlagos koncentracio NO_x

Éves átlag NO₂ koncentráció

DASY
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

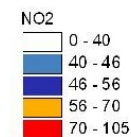

Koncentráció > 40

Háttérkoncentráció: 3 ppb

Határérték

Éves átlag: 56 [40] µg/m³

A számítások a főváros tulajdonában lévő ADMS-Urban terjedési modell segítségével történtek, a 2000. évi integrált emiációs leltár felhasználásával.

Következtetések, a fejlődés irányai

- A kén-dioxid kibocsátás jelentősen, a nitrogén-oxidoké mérsékelten csökken
- A felszínközeli ózon régiókban továbbra is jelentős levegőkörnyezeti probléma marad
- PM2.5 vizsgálatok jelentősége növekszik (kémiai összetétel, források)
- O₃ és prekursoraira, valamint a PM2.5-re vonatkozó, kontinentális léptékű terjedést leíró modellek beépülnek az operatív meteorológiai *előrejelző* modellekbe
- Távérzékelési eljárások segítik a modell validálást (vertikális profilok)